

Čiščenje središča Ljubljane

Stroj za »slalom« med količki

Snaga je za 20 milijonov tolarjev kupila štiri minivozila – Letos še nakup pometalnega stroja

LJUBLJANA – Snaga bo čiščenje središča mesta okrepila s štirimi novimi minivozili, manj kot meter širokim pometalcem, dvema poltovornima štirikolesnikoma in majhnim tovornjakom. Janko Kramžar, direktor podjetja, je zatrdil, da je Ljubljana zdaj čistejša kot pred petimi leti, saj jo čisti za 30 odstotkov več delavcev, ki imajo tudi raznovrstnejšo opremo.

Stane Vodopivec, pomočnik direktorja Snage, je povedal, da središče mesta ob delovnih dneh dopoldne čisti 20 ljudi, popoldne in ob koncih tedna pa po trije. »Na njihovo učinkovitost bistveno vpliva mobilnost in velikost posode za odpadke. Dve novi majhni poltovorni vozili imata keson, zadaj pa še po dve posodi za odpadke. Zamenjali bosta nekaj delavcev, ki so prej hodili peš z zabojnikom in metlo. Stali sta po vsaka po 2,5 milijonov tolarjev.«

S tovornim vozilom lahko upravlja en delavec, za delo z večjimi poltovornimi vozili, ki stanejo šest milijonov tolarjev, pa potrebujejo šoferja in delavca. Nov pometalec s sesalcem in posodo (za dobrega pol kubičnega metra prostornine) je ožji od enega metra, zato ga bodo delavci Snage lahko uporabljali tudi za pometanje površin med številnimi količki. Stal je devet milijonov tolarjev.

Županja **Danica Simšič** je ocenila, da je Ljubljana zelo čista v primerjavi z drugimi evropskimi mesti, tudi prestolnicami. Po Kramžarjevih besedah je MOL v zadnjih pe-

tih letih za polovico bolj razvezala mošnjiček za čiščenje mesta. »V proračunu je za Snago predvidenih več kot 500 milijonov tolarjev, od tega 300 milijonov za čiščenje mesta. Še 100 milijonov tolarjev je namenjenih za pospravljanje črnih odlagalšč odpadkov. Če ljudje ne bi več tako neprimerno odlagali odpadkov, bi bilo čiščenje mesta veliko bolj učinkovito,« je dodal.

Na vprašanje, zakaj novih vozil ne poganja elektrika ali morda celo deponijski plin, je Vodopivec odgovoril, da bi na elektriko lahko vozili tri ure, kar je premalo za učinkovito delo, deponijski plin pa je preveč agresiven za motorje, zato bi ga bilo treba prej prečistiti.

Prav tako nas je zanimalo, ali po oceni predstavnikov Snage v mestu ni premalo koskov za smeti. Kramžar je pojasnil, da jih ponekod žal ne morejo namestiti, bodisi zaradi zaščitnih pročelij bodisi pomanjkanja prostora. V Ljubljani poleg tega ni nobenega pravilnika o uličnem pohištvu, zato se pogosto zgodi, da bi komunalci postavili zabojnike za odpadke, vendar se urbanisti ne strinjajo z obliko.

BORUT TAVČAR

ZA »SLALOM« MED MESTNIMI KOLIČKI – Delavci Snage bodo v prihodnjih dneh še preizkušali štiri nova vozila, ki so jih včeraj predstavili pred mestno hišo. Dve majhni poltovorni vozili se bosta pridružili šestim že preizkušenim in manj udobnim trikolesnikom, nekoliko večje tovorno vozilo pa bo nadomestilo kakšen večji poltovornjak, s katerim morata delati dva delavca. Nov pometalec je najožji v voznem parku Snage, potrebujejo pa ga za strganje trdovratne umazanije med čedalje številnejšimi količki in stebrički v mestnem središču, ki jo delavci z metlo težko ali pa počasneje odstranijo. Snaga za letos načrtuje še nakup velikega pometalnega stroja s šest kubičnih metrov veliko posodo za smeti, ki bo stal približno 30 milijonov tolarjev.

JANEZ SUHADOLC

Včasih se naš prominentni modroslovec Slavoj Žižek spusti s filozofskih višav med banalne vsakdanje zadrege prostorskega načrtovanja v Ljubljani, na Slovenskem – »pa i šire«. Pred leti je, mislim, da v Mladini ubogega Plečnika postumno pošiljal med fašiste ali protofašiste, kot se je izrazil. In je napisal urbi et orbi: »Zato, ker ni maral železobetona.« V kakšni ideološki zvezi naj bi bil fašizem z železobetonom, mi ni jasno. V Italiji se je v obdobju fašizma na veliko gradilo iz železobetona. Nekatere stavbe iz tega obdobja so zelo občudovane in se uvrščajo med klasične primere moderne arhitekture. Znamenita je, na primer, Casa del Fascio (Dom fašistov, 1936) v Comu arhitekta Terragnija. Da je stavba iz železobetona, se razume samo po sebi. »Čista, preprosta, bleščeča – taka je, kot je fašizem!« Tako jo ocenjuje takratna arhitekturna kritika. Plečnik je avtor cerkve Sv. Duha (1911–1913) na Dunaju. Pri njeni gradnji je bil železobeton prvič na vsem božjem svetu uporabljen kot osnovno gradivo verskega objekta. Takrat je najvišja cerkevna in posvetna gosposka stikala glave in premišljevala, ali naj pusti nekemu Kranjcu zgraditi tako novotarijo.

Pred nekaj dnevi je filozof znova nekako takole zagrmel v New York Timesu in potem še v časopisu, ki ga berete: »Grdi katoliki so krivi, da v Sloveniji še zdaj ni muslimanskega kulturnega centra! Če bi bili na oblasti strpni, miroljubni in uvidni ateisti, bi bilo vse drugače, tako pa ...« Po tem je zapel odo v čast in slavo ateistom vsega sveta. Spomenik jim je treba postaviti in jih omeniti v evropski ujam. Žižek neke navaja, da se ateisti »borijo« za mir. »Borba« je precej militantna beseda in se, vsaj na celoma, s prizadevanji za mir ne ujema prav dobro. »Borba za mir je kot fuk za nedolžnost«, navaja nekoliko roboto reklo.

Zapečkar, kakršen sem, se na svetovni ateizem, priznam, ne spoznam. Bolj sem uveden v domače, slovenske okoliščine, zato bi težko za ateiste razglašal tiste, ki na grob svojih najboljših tovarišev napišejo: »Svoboda je vera, kdor zanjo umira, vstane v življenje, ko

pade v smrt.« Za vsakdanje potrebe omenjeni ateisti uporabljajo sintagmo »moralnopolitična neoporečnost«. Sliši se vzneseno in onstransko, v resnici se je pod tem svoje čase prikrito prakticalartheid. Šlo je za razlikovanje med vernimi in pravovernimi. Toliko o morali in strogorednosti ateistov, ki ju Žižek v svojem tekstu rad omenja.

Bodi kakorkoli, slovenski ateisti iz druge polovice prejšnjega stoletja bi z lahkoto našli prostor in omogočili gradnjo muslimanskega verskega središča v Ljubljani. Niso. Po prevratu ob koncu tisočletja so bili dvanajst let na oblasti liberalci, ki so za Žižka enako kot ateisti. Tudi ti so imeli veliko priložnosti, da bi v Ljubljani uredili omenjeni center. Niso. Nova oblastna garnitura se ne razglašala za ateistično, a bi ji težko pripisal kakšno standardno versko pripadnost. Na ljubljanskem barju je našla zemljišče, odkupila ga je od katoliških lazaristov, naprej bi ga prodala investitorjem, ti bi razpisali arhitekturni natečaj za objekt, pridobili projektno dokumentacijo in tako naprej. V desetih letih – to je po mojem razumen čas gradnje – bi bil lahko center zgrajen. A glej ga, šmenta, spet se zatika! Skupina državljanov, rezidentov iz bližnje izbrane lokacije, je že napisala peticojo proti gradnji. Center bi pomembno načel njihovo spanje in duševni mir. Če sem spisek podpisnikov prav razbral, je med njimi največ ateistov ali – po novem – liberalcev. To so tisti, ki radi omenjajo, da so vselej na levi strani, tam, kjer imajo srce!

Žižku bi svetoval, naj se s problemi ateizma, prostorskega načrtovanja in z gradnjami na Slovenskem ne ukvarja. Za to mu najbrž manjka veliko osnovnih podatkov. Nič čudnega, saj je večinoma zdoma. Ukvarja naj se z Lacanom, psihoanalizo in sploh s čisto filozofijo. V tem je dosegel svetovno slavo in na to se najbrž, upam, skoraj vse, kar šteje in velja v svetovnih in slovenskih arhitekturnih razsežnostih, ima vsaj pridih transcendence. Arhitekturna utilitarnost je za blaženost v naši stroki mnogo premalo.

Občinski odziv na začasno naselitev tovarne Rog

Najprej varnost, nato odločitev

Nuša Dolgan: V tovarno niso vstopili ne nasilno ne nenasilno, njihovo zamisel o revitalizaciji podpiram – Uporabniki pripravljajo varnostno oceno

LJUBLJANA – »V stavbi tovarne Rog ni ne vode ne elektrike. Za uporabnike in obiskovalce prireditev prostori niso varni,« je na včerajšnji tiskovni konferenci povedala Nuša Dolgan z mestnega oddelka za gospodarjenje z zemljišči. S tem je pojasnila, zakaj občina s skupino, ki je minulo soboto naselila nekdanjo tovarno koles, ni podpisala dovoljenja za začasno rabo dela prostorov.

Z oceno (ne)varnosti se skupina posameznikov ne strinja povsem: »Varnost niti ni tako slaba. Konstrukcija je stabilna, odtok kanalizacije je urejen, napeljavi smo elektriko, morebiti nevarne dele pa za varovali ali odstranili,« je pripomnil Janez Novak iz skupine, ki bo ta konec tedna na občino oddala poročilo o varnostnih vidikih tehnične usposobljenosti kompleksa. Ko ga bodo na MOL preučili, bodo začeli razmišljati o usodi sedanjih naseljenčev. »Naš cilj je to storiti čim hitreje,« je odvrnila Nuša Dolgan.

Minuli teden bi se v dvorani tovarne Rog morala začeti dvotedenska prireditev z vrsto okroglih miz, razstav in predavanj, uvod vanjo pa bi bilo predavanje filozofa Antonija Negrija. Ker skupina, ki je dogajanje načrtovala, ni dobila dovoljenja za začasno uporabo, ga je prestavila na Fakulteto za družbene vede. Od takrat v enem nadstropju stavbe bivajočasni uporabniki, redno pa jih obiskujejo predstavniki občine. V četrtek sta si tovarno, denimo, ogledala Gregor Kos iz kabineta županja in podžupan Miloš Pavlica. »Zbranim smo povedali, da so tam na lastno odgovornost. Če tudi bi uporabniki podpisali izjavo, da se tega zavedajo, MOL to ne od-

veže odgovornosti, da stavba nima uporabnega dovoljenja, ravno tako to še ne pomeni, da je poskrbljeno za varnost,« je povedal Gregor Kos. Predstavniki občine so zagotovili, da bodo v prihodnje vse njihove dejavnosti usklajene z uporabniki Roga in da bodo dosegli dogovor. »Tudi doslej je bilo razen njihove vselitve, ki ni bila ne nasilna ne nenasilna, vse sporazumno,« je povedala Dolganova. Kot je pripomnila, podpira dejavnost skupine, ki si želi s prostori za vadbo, umetniškimi in izobraževalnimi prireditvami, oživiti ta zapuščen tovarniški kompleks.

NUŠA DOLGAN

Da je sodelovanje z občino zgledno, čeprav tovarno četrtri dan nadzoruje varnostnik, potrjujejo tudi začasni prebivalci. »Dialoga z mestom si želimo, zato smo predstavnike MOL povabili na skupščino, ki bo v tovarni v torek, 4. marca, ob 19. uri,« je povedal Peter Košir iz mreže uporabnikov. Ne glede na to, kdaj bodo na občini nazadnje odločili, ali se bodo podali v varnostno sanacijo prostorov, bodo uporabniki v njih še vztrajali.

Sicer pa bodo program za neprofitno dejavnost načrtovali toliko časa, dokler na MOL ne bodo našli trajne vizije o ureditvi te zapuščene tovarne, ki – kot je povedal Košir – ni edino v mestu. Nedavno so namreč ugotovili, da je 15 odstotkov grajenega prostora v Ljubljani praznega. Menijo, da občina s svojimi stavbami slabo gospodari, zato bodo s projekti v Rogu na to tudi opozarjali in tako dali tovarni in mestu novo vrednost. »Da za dobro gospodarjenje ne potrebujemo veliko denarja ali volje, smo tudi dokazali, saj smo primerno uredili veliko dvorano, kjer so si že včeraj prostor za vadbo skušali zagotoviti skupina plesalcev in zasedba izvajalcev klasične glasbe,« je povedal Novak.

MAJA ČAKARIČ

Na ustavno sodišče za razveljavitev mestnega odloka

Javne ceste so razglasili na zasebnih površinah

Zasebniki vložili zahteve za presojo ustavnosti odloka o kategorizaciji
Zaradi neurejenega lastništva grozi podobno še četrtni ljubljanskih cest

LJUBLJANA – Že pri potrditvi kategorizacije mestnih cest so pristojni na mestnem oddelku za gospodarske javne službe in promet opozarjali, da občina ni lastnica četrtnine javnih cest. Analiza je pokazala, da je petina v rokah zasebnikov, državnih je približno pet odstotkov, cestna podjetja pa imajo v lasti dva odstotka, med drugimi tudi Litijško cesto. Pobudo za oceno zakonitosti odloka o kategorizaciji so januarja vložili domnevni lastniki lastniški dovozne poti ob Jurčkovi cesti, februarja pa še domnevni lastniki zemljišč dela Podgorske ceste. Čeprav za zemljišča v obeh primerih potekajo sodni spori, so na pristojnem mestnem oddelku zagotovili, da kategorizacija ni sporna, saj je »nesporno dejstvo, da so zemljišča občinska lastnina«.

Lastniki zemljišč nasprotno trdijo, da je SCT Podgorsko cesto namesto po mestnih zemljiščih deloma uredil na zemljiščih v zasebni lasti. »Ker so geodetske izmere treh zemljišč sporne, je v teku sodni postopek med lastniki, Mestno občino Ljubljana in družbo SCT,« je v pobudi za oceno zakonitosti odloka zapisal odvetnik Miran Moškotevc. Javna cesta namreč ne more biti razglašena na zemljišču v zasebni lasti, ne da bi bil prej z lastnikom sklenjen posel za pridobitev zemljišča ali zoper njega izveden razlastitveni postopek. V konkretnem primeru mesto tega ni storilo, čeprav je bila cesta nato kategorizirana za lokalno. Lastnika sta za ta poseg izvedela šele prek sodišča, ki jima je posredovalo dopise Mestne občine Ljubljana.

Sporno je tudi lastništvo zemljišč v drugi pobudi, ki jo je vložil Zmago Hribar. Pobudnik ustavne presoje je družbo Givo že pred časom tožil zaradi motenja posesti, saj so predstavniki podjetja in njegovi podizvajalci na dovozu na Bobrovi ulici, ki poteka po zemljiščih v njegovi lasti, parkirali vozila in težke gradbene stroje. Givo je v odgovoru na tožbo navedel, da so zemljišča javno dobro, razglašeno z odlokom o kategorizaciji občinskih cest. Lastnik je tako šele na podlagi pojasnil Giva iz grafične evidence občinskih cest ugotovil, da je bil njegov dovoz razglašen za javno dobro. »Iz navedenega izhaja, da je mesto poseglo v lastninsko

pravico pobudnika in na njegovem zemljišču določilo javno pot, ne da bi pred tem izvedlo ustrezne postopke,« je prepričan pobudnik ustavne presoje, ki ga zastopa odvetniška pisarna Senica. Ustavno sodišče je že v več primerih razveljavilo občinske odloke o kategorizaciji cest, na zadnje je takšno odločitev sprejelo pred tednom za cesto v Kranjski Gori. Lastniki številnih zemljišč v ljubljanskih stanovanjskih soseskah, prek katerih potekajo tudi javne ceste, so zasebniki ali pa lastništvo ni znano, saj sodni spori z občino še niso razrešeni – podobno kot v primeru Gipossa v Šiški in v naselju BS-3. Kot so nam sami ali njihovi odvetniki zagotovili včeraj, za zdaj takšnih pobud za ustavno sodišče še ne pripravljajo, saj bodo najprej počakali, da bodo sodišča odločila o sporih glede lastništva.

JURE BRANKOVIČ

Mimogrede

Vlada razrešila županjo

Ljubljanska županja Danica Simšič je znana borka za socialne pravice, na sejah mestnega sveta, ki mu predseduje, pa se nemalokrat zavzema tudi za »disciplino in sprejemanje naloženih obveznosti«. O socialni pa ... Nekateri jo imajo za pravcato prijateljo ljudi z roba in njim podobnih, saj je navezadnje to tudi usmeritev stranke, ki ji pripada.

Zaradi tega jo je – kot zatrjujejo poznavalci – vlada leta 2003, ko je vladi predsedoval Anton Rop, imenovala za svojo predstavnika v Svetu Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij. Poleg nje je vlada takrat za svojega predstavnika imenovala tudi dr. Luja Šproharja, nekdanjega direktorja urada za invalide in bolnike. Svet omenjene fundacije ima sicer 27 članov; dva predstavnika imenuje vlada.

Pred dvema dnevnoma pa je vlada ljubljansko županjo razrešila in namesto nje za svojega predstavnika imenovala Cveta Uršiča, sicer generalnega direktorja direktorata za invalide na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. In da ne bo pomote: županja ni bila razrešena zaradi političnih razlogov, kar bi v teh časih in ob »taki razporeditvi političnih sil« nemara pričakovali. Obrazložitev namreč pravi: »Vlada je s tega mesta razrešila Danico Simšič, ki se večine sej sveta ni udeleževala. Udeležila se niti ni nobene seje, na katero je bila kot članica sveta vabljenaa ...« je razloženo v zapisniku urada vlade za informiranje.

DEJAN VODOVNIK

NA KRATKO

Likovni eksperiment v Škucu

LJUBLJANA – V Info centru Škuc na Starem trgu 21 pripravljajo v ponedeljek, 3. aprila, ob 16. uri brezplačne ustvarjalnice za udeležence, stare od 14 do 27 let. Na dvodnevni delavnici bodo eksperimentalni z likovnimi izraznimi sredstvi, se preizkusili v večini intuitivnega zaznavanja in izražanja z igrami vtisov, asociacij, razdalj, dimenzij ... Prostora je samo za deset udeležencev, zato se morajo vsi, ki želijo sodelovati, prej prijaviti v Info centru ali po telefonu 01/42 13 142, in sicer vsak dan med 16. in 20. uro. **M. Hi.**

Turnirja v igrah Naseljenci otoka Catan in Pokemon

LJUBLJANA – Jutri ob 9. uri se bosta v dijaškem domu Tabor začeli dve tekmovalni. Obiskovalci se bodo lahko preiskovali v igri naseljevanja otoka Catana in v turnirju Pokemon. Zadnji bo ljubiteljem te igre dober trening pred državnim prvenstvom. **M. Hi.**

V objektivu

Predor Šentvid: meter na dan do cilja

LJUBLJANA – Gradbeni stroji na gradbišču predora, ki bo povezal gorenjsko avtocesto z ljubljansko obvoznico, delajo brez počitka. Približno dvesto delavcev varuje tudi kip zavetnice rudarjev svete Barbare, ki ga je junija lani kot botra odkrila ljubljanska županja Danica Simšič, blagoslovil pa ljubljanski nadškof Alojz Uran. Predor gradijo po tako imenovani novi avstrijski metodi, vendar ne z velikim vrtnalnim svedrom, temveč z bagerjem, ki vsak dan prodira za meter globlje v hrib, nato pa delavci izkopano zaščitijo z betonom. Številni nadzorniki s sprotnimi meritvami poskrbijo, da je smer kopanja pravilna. Z odsevniki na stropu rova merijo tudi, za koliko se vsak dan še pogreza. Rova, ki se začneta na obeh straneh, se bosta v prvi predor združila letos jeseni, v drugi pa do konca leta. Nato bodo predor, ki so ga iz dveh razširili na tri vozne pasove, utrdili. Po napovedih Darsa bodo do konca leta 2007 v njem že vozili avtomobili. **J. B.**

VELIKOST ŽELEZNIH MREŽ PRILAGODIJO NA GRADBIŠČU

BAGRI ODVAŽAJO PO STO KUBIČNIH METROV ZA VSAK METER PREDORA

DELAVCI SE MENJAJO NA VSAKIH DVANAJST UR

NADZORNIKI SKRBIJO, DA SE BOSTA ROVA ZDRUŽILA PRAVILNO